

aquest havia engolit. La Estática prou protesta de que no es tal víctima, de que està allí pel seu gust, pero ha de obehir als manaments de la lley, que com es sabut no obra may contra justicia. Després, restituhida de nou á la familia ha de sofrir el martiri de nova mena de veures felicitada y aclamada pels mateixos que l'han torturada robantli la llibertat pera proclamar la seva y se serveixen de la especial situació ella pera satisfer llurs concupiscencies. L'advocat, l'autor dramátich, els polítichs, els periodistes, el poble y fins els estudiants acudeixan triomfalment ab la excusa de felicitarla per sa lliberació y lo que en realitat fan no es més que enverinarli les ferides del cor y xipollejar ab crits de llibertat sobre'ls seus més tendres sentiments.

Are, si devallém á la modelació dels diferents personatjes del drama, hi trobarém marge amplíssim pera desenrotllarhi l'talent d'un autor que 'n tingui. Jo m'imagino la Estática debatentse en el primer acte contra les artimanyes dels seus parents que incapassos de compendrela, la crehuan embruxada per virtut de males arts; al convent esplatjantse en son ideal, cantant y refilant com un rossinyole scapat de la gabia. Després, quina sorpresa més desagradable trobarse de nou cullida en la xarxa del mon de la que creya haberne escapat. ¡Quina intensitat de sentiment y á quina tessitura pot arribar al protestar devant del jutje de la persecussió de que se la fá víctima en nom d'una familia que la tortura y d'una llibertat que l'ofega! Me la imagino de gonolls per terra pidolant per caritat una miça de aquella llibertat que 'ls seus persiguidors fan anar tant en orris y al despedirse de ses germanes de claustre quanta tendresa hi cap

invocant una protecció que aquestes no li poden prestar y cridant; fins á reveure!

Però hont encare pot creixer sa figura, es devant de les impertinencies dels demés personatjes de la acció, que s'empenyan en presentar com un triomf de la llibertat, lo que no es més que una expoliació legalisada. Son cor de verge, trempat en les contrarietats ha de ser inaccessible á tota temensa humana y ab l'ingenuitat propia de un esperit pur, pot cantar les veritats á n'aquella colla de hipócrites egoistes, farcits de drets sense devers, plens de retòriques buides y de fórmules estantises, desfloradors de principis dels que sols n'aprofitan lo que s'acomoda á llurs conveniencies.

D'escenes secundaries no 'n mancarian de ben intenses y colorides. Els periodistes repartintse els céntims fruit del escándol d'avuy y preparant y conjuminant l'escándol de demá; els polítichs calculant les sacsejades que encare li mancan al Poder pera capbusarse y caure entre ses dents aflades. ¡El poble!... quin treball psicològich se pot fer sobre aquelles masses que 'n diuen poble y que no son més que una recluta de gent enfitada de repugnancies de plassa de toros y de obsenitats de *género chico*, sense més aliment intelectual que 'l *puchero* curull de rencunies vives y d'idees mortes que compra cada dia per cinch céntims; que confont la llibertat ab l'escándol; que de la tirania no 'n comprént sinó les flingantades que li creuhen la propia esquena y encare; que 's deixa enganyar y se irrita com el toro, contra enemichs quimerichs, que com la muleta li passen pels ulls esverats al objecte de distraurel del enemich real que li clava la estocada.

Es tot un drama; y que ja caldria que 'ls actors se folressin bé, perque